

# SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA INŠPEKTORÁT ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA BANSKÁ BYSTRICA

Jegorovova 29B, 97401 Banská Bystrica

Číslo spisu

8391300321/9652-47422

Banská Bystrica

21. 12. 2021



## ROZHODNUTIE

č. 8391300321/9652-47422

### Popis konania / Účastníci konania

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica (ďalej len „inšpekcia“ alebo „správny orgán“) ako príslušný orgán štátnej správy vo veciach v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov podľa § 7 ods. 1 písm. b) a § 9 písm. c) a písm. d) zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 150/2019 Z. z.“) a podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) účastníkovi konania:

Kašvar Pozemkové spoločenstvo Ladmovce  
Hlavná 34/20  
076 34 Ladmovce  
IČO: 31954944

### Výrok

#### I. ukladá pokutu

podľa ustanovenia § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 150/2019 Z. z. vo výške 300 eur (slovom tristo eur) za nesplnenie povinnosti uloženej v § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. starať sa o pozemok KN-E č. 1299/1 v k.ú. Ladmovce, ktorého je vlastníkom tak, aby sa zamedzilo šíreniu invázneho nepôvodného druhu dreviny pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*) uvedeného v zozname invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Európskej únie.

Pokutu je potrebné zaplatiť, podľa § 47 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a § 21 ods. 9 zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia na účet: Štátna pokladnica Bratislava, číslo účtu vo formáte IBAN: SK 098180000007000214051, swiftová adresa banky: SPSRSKBA, konštantný symbol 1118, špecifický symbol: 31954944, variabilný symbol 8391300321. Názov a adresa príjemcu prevodu: Environmentálny fond, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava.

#### II. nariaduje

podľa ustanovenia § 21 ods. 8 zákona č. 150/2019 Z. z. v nadväznosti na § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. vykonať opatrenia na dodržiavanie § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. v rozsahu podľa podkladov pre rozhodnutie doručených na správny orgán zo Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, Správy chránenej krajinej oblasti

Latorica dňa 12.11.2021 (list č. CHKOLA/137-006/2021, zo dňa 09.11.2021, RZ č. 42953/2021) na základe § 15 ods. 1 písm. d) zákona č. 150/2019 Z. z.:

1. Zabezpečiť kompletne odstránenie invázneho nepôvodného druhu pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*) z pozemku na parcele KN-E č. 1299/1 v k. ú. Ladmovce za podmienok a spôsobom ustanovených vyhláškou Ministerstva životného prostredia č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov a následne aj náletových krovín (trnky, hloh, ruža šípová, vtáčí zob, agát).

Termín: do 24 mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia

2. Následne zabezpečiť vhodný manažment po odstránení pajaseňa žliazkatého a náletových drevín pastvou oviec a kôz, ktorého zaťažiteľnosť pri xerothermných biotopoch by nemala prekročiť 0,5-0,6 VDJ/ha a tiež dokášaním, ak je to potrebné.

Termín: podľa usmernení Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky Správy chránenej krajinskej oblasti Latorica

3. V predmetnom chránenom území NPR Kašvár so 4. stupňom ochrany, ktorá je súčasťou územia európskeho významu SKUEV Ladmovské vápence zabezpečiť starostlivosť každoročným extenzívnym prepásaním, aby sa zachovala štruktúra biotopu a zabránilo sa následnej degradácii inváznymi druhmi, v tomto prípade pajaseňom žliazkatým a agátom.

Termín: podľa usmernení Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky Správy chránenej krajinskej oblasti Latorica

4. Pri odstraňovaní invázneho nepôvodného druhu pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*) postupovať v súčinnosti so Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky Správou chránenej krajinskej oblasti Latorica.

Termín: trvale

### Odôvodnenie

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, odbor inšpekcie biologickej bezpečnosti vykonala dňa 23.06.2021 u kontrolovanej osoby, ktorou je Kašvar Pozemkové spoločenstvo Ladmovce, Hlavná 34/20, 076 34 Ladmovce, IČO: 31954944 (ďalej len „kontrolovaná osoba“ alebo „účastník konania“) štátny dozor zameraný na dodržiavanie ustanovení zákona č. 150/2019 Z. z., formou terénnej obhliadky, na parcele KN-E č. 1299/1 v k. ú. Ladmovce, vo vlastníctve podielových spoluvlastníkov združených do pozemkového spoločenstva Kašvar Pozemkové spoločenstvo Ladmovce.

A) Základné údaje o štátnom dozore:

Štátny dozor bol vykonaný na základe podnetu zo Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, Správy chránenej krajinskej oblasti Latorica (ďalej len „SCHKO Latorica“) zaevidovaného na inšpekcii pod c.č.p. 66/2021 (RZ č. 17299/2021, spis č. 6940/2021) dňa 19.05.2021, týkajúceho sa odstránenia invázneho nepôvodného druhu pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*) na území Národnej prírodnej rezervácie Kašvár (ďalej len „NPR Kašvár“).

Inšpekcia pri výkone štátneho dozoru dňa 23.06.2021 zistila na kontrolovanej parcele KN-E č. 1299/1 v k. ú. Ladmovce výskyt jedincov rastlinného druhu pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*), rôzneho veku a vzrastu, zaradeného na zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Európskej únie (ďalej len „zoznam Európskej únie“) podľa vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 2019/1262, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 2016/1141 s cieľom aktualizovať zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie. Zároveň inšpekcia zistila, že časť jedincov druhu pajaseň žliazkatý bola z kontrolovanej parcely odstránená výrubom.

Rastlinný druh pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*) je rýchlorastúca, listnatá drevina dorastajúca do výšky 20 až 25 metrov. Pôvodná oblasť výskytu tohto druhu je východná až severovýchodná časť Číny. Listy dĺžky 40 – 60 cm sú

nepárno-perovitě, zložené z 13-25 lístkov kopijovitého tvaru. V jesennom období majú výraznú oranžovo červenú až červenú farbu. Listy po poranení produkujú tekutinu, ktorá dokáže vyvolať alergickú reakciu. Pri jej dlhodobom pôsobení, napr. pri prácach na odstraňovaní porastov, môže spôsobiť zápal srdcového svalu. Po rozmrvení v ruke listy nepríjemne zapáchajú. Kôra na kmeni je hladká, sivohnedá. Kvety sú jednopohlavné, päťpočetné, sústredené vo vrcholových metlinách. Kvitne v júni až auguste, pričom peľ je silne alergénny. Plodmi sú krídlaté nažky, ktoré sa vďaka svojmu tvaru šíria do vzdialenosti stoviek metrov od materskej rastliny. Dospelý jedinec dokáže vyprodukovať ročne až 325000 semien s vysokou klíčivosťou. Na rozdiel od hlavného koreňa rastúceho do hĺbky, rastú bočné korene horizontálne v blízkosti povrchu pôdy, častokrát aj do vzdialenosti niekoľkých desiatok metrov. Reakciou pajaseňa žliazkatého na mechanické poškodenie napr. výrubom je intenzívna tvorba koreňových a pňových výmladkov, z ktorých vyrastajú nové jedince. Mechanické spôsoby odstraňovania jedincov tohto druhu sú preto neproduktívne, keďže sa tým aktivuje tvorba hustého porastu koreňových výmladkov v širokom okolí pôvodného jedinca, čím dochádza k nechcenému vegetatívne spôsobu šírenia tohto druhu na pozemku a do jeho okolia. V prvom roku dokáže pajaseň žliazkatý dorásť do výšky 2 metrov, pričom dokáže tvoriť husté porasty konkurujúce pôvodnej vegetácii. Je vysoko prispôsobivý k ekologickým faktorom, tolerantný voči suchu a zasoleniu pôdy, do ktorej vylučuje alelopatické látky brániace rastu iných druhov rastlín.

Na základe ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. je vlastník alebo správca pozemku povinný za podmienok a spôsobom, ktoré ustanoví Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky vykonávacím predpisom, odstraňovať zo svojho pozemku invázne nepôvodné druhy uvedené v zozname inváznych nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky (ďalej len „národný zoznam“) alebo v zozname Európskej únie okrem druhov podľa § 3 ods. 3 a 4 citovaného zákona a starať sa o pozemok tak, aby sa zabránilo ich šíreniu. Ak je pozemok v užívaní inej osoby ako je vlastník alebo správca pozemku, tieto povinnosti má užívateľ pozemku.

Príloha č. 2 k vyhláške č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov uvádza, že druh pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*) je povolené na území Slovenskej republiky odstraňovať chemickým spôsobom. Pri odstraňovaní starších jedincov chemickým spôsobom je vhodné použiť injekčnú metódu, pri ktorej sa aplikuje koncentrovaný herbicíd priamo do navŕtaných otvorov alebo zásekov do stonky alebo kmeňa rastliny. Likvidované jedince sa následne odstraňujú až po ich úplnom odumretí, zvyčajne po dvoch rokoch od aplikácie, z dôvodu predchádzania koreňovej výmladnosti predčasným odstránením nadzemnej biomasy. Pri možnom ohrození zdravia alebo života človeka, alebo reálnej hrozby vzniku škody na majetku vplyvom pádu suchých konárov alebo kmeňov ešte neodumretých jedincov sa na základe citovanej vyhlášky odporúča primerane odľahčiť korunu orezom časti konárov alebo odrezaním kmeňa pri dodržaní bezpečnostných predpisov. Následne je nevyhnutné vykonať zásahy injekčnou metódou do koreňových výmladkov.

Na základe šetrenia podnetu inšpekcia zistila, že dňa 10.12.2020 Okresný úrad Trebišov, odbor starostlivosti o životné prostredie listom č. OU-TV-OSZP-2020/010569-2 upozornil pozemkové spoločenstvo Kašvar Pozemkové spoločenstvo Ladmovce, na povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. a vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o výskyt invázneho nepôvodného druhu na území NPR Kašvár, území so 4. stupňom ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, aby v prípade plánovaného odstraňovania inváznej rastliny túto činnosť vopred oznámil a konzultoval so SCHKO Latorica, ktorá v predmetnej veci poskytne odbornú súčinnosť.

Z výsledkov štátneho dozoru vyplýva, že kontrolovaná osoba, ktorou je Kašvar Pozemkové spoločenstvo Ladmovce, Hlavná 34/20, 076 34 Ladmovce si nespĺnila svoju povinnosť ustanovenú § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. odstraňovať zo svojho pozemku invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie za podmienok a spôsobom ustanovených vyhláškou č. 450/2019 Z. z. a starať sa o pozemok na parcele KN-E č. 1299/1 v k. ú. Ladmovce tak, aby sa zabránilo ich šíreniu.

Výsledkom štátneho dozoru je protokol o vykonaní štátneho dozoru č. 46/011/21/ID-P (č. konania 7402/46/2021-28251/2021), s ktorým bola kontrolovaná osoba oboznámená pri jeho prevzatí dňa 05.08.2021. Kontrolovaná osoba sa k zisteniam štátneho dozoru vyjadrila listom doručeným na inšpekciu dňa 17.08.2021 (RZ 30473/2021, spis č. 7402/2021).

Dňa 15.09.2021 bola kontrolovanej osobe doručená odpoveď na vyjadrenia k zisteniam štátneho dozoru v oznámení o skončení štátneho dozoru (č. konania 7402/46/2021-32033/2021). Zo strany kontrolovanej osoby neboli k

zisteniam štátneho dozoru podané také námietky, ktoré by preukázali nesprávnosť zistení štátneho dozoru a dňa 15.09.2021 inšpekcia skončila štátny dozor.

B) Základné údaje o správnom konaní:

Na základe zistených nedostatkov, uvedených v protokole o vykonaní štátneho dozoru č. 46/011/21/ID-P (č. konania: 7402/46/2021-28251/2021), inšpekcia listom (č. konania 9652/46/2021-37491/2021), doručeným dňa 22.10.2021, oznámila účastníkovi konania Kašvar Pozemkové spoločenstvo Ladmovce začatie správneho konania o správnom delikte podľa § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 150/2019 Z. z. a vo veci nariadenia opatrení podľa § 21 ods. 8 zákona č. 150/2019 Z. z. na zabezpečenie dodržiavania zákona č. 150/2019 Z. z.

V súlade s § 33 ods. 1 a 2 správneho poriadku mal účastník konania možnosť oboznámiť sa pred vydaním rozhodnutia s podkladmi pre vydanie rozhodnutia nahliadnutím do príslušného administratívneho spisu v sídle inšpekcie v lehote do 10 dní odo dňa doručenia oznámenia o začatí správneho konania. V tejto lehote mal účastník konania tiež možnosť písomne sa vyjadriť k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť ich doplnenie, resp. mohol predložiť ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mohli objasniť zistenie skutkovej podstaty veci. Inšpekcia súčasne účastníka konania upozornila, že ak v stanovenej lehote nepredloží vyjadrenie k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia, ani ich nedoplní, bude pri rozhodovaní v predmetnej veci vychádzať zo známych podkladov, ktoré má inšpekcia k dispozícii.

C) Vyjadrenie účastníka konania ku začatiu správneho konania:

Účastník konania sa k oznámeniu o začatí správneho konania o správnom delikte a uložení opatrení na nápravu vyjadril v liste doručenom inšpekcii dňa 3.11.2021 (RZ 41439/2021, č. spisu 9652/2021) nasledovne (ďalej len „vyjadrenie k začatiu konania“):

„Vážená Slovenská inšpekcia životného prostredia!

Kašvar Pozemkovému spoločenstvu Ladmovce bolo doručené oznámenie o začatí správneho konania o správnom delikte a uložení opatrení na nápravu vo veci 9652/46/2021-37491/2021 na tom skutkovom základe, že podľa Vášho šetrenia došlo k porušeniu zákona č. 150/2019 Z. z. tým, že z kontrolovanej parcely KN-C č. 1299/1 v k. ú. Ladmovce neboli odstránené invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname alebo zozname Európskej únie okrem druhov podľa § 3 ods. 3 a 4 za podmienok a spôsobom, ktoré ustanovilo ministerstvo vykonávacím predpisom a nestarali sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu a tak malo dôjsť k porušeniu § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. Bolo to nám vytýkané na základe vykonaného štátneho dozoru, ktorý vykonal správny orgán IŽPBB Odbor inšpekcie biologickej bezpečnosti zo dňa 23.06.2021, ktorá kontrola zámerné bola tak vykonaná, aby sa kontroly nemohol zúčastniť zástupca Kašvar Pozemkového spoločenstva Ladmovce a preto vyhotovený protokol č. 46/011/21/ID-P č. konania 7402/46/2021-28251/2021 zo dňa 30.07.2021 nemohol byť rozporovaný, lebo zámerné nebola umožnená účasť zástupcu pozemkového spoločenstva.

Zotrávame na písomnom vyjadrení k protokolu o vykonaní štátneho dozoru č. 46/011/21/ID-P, ktoré sme vypracovali dňa 12.08.2021, v ktorom vyjadrení sme podrobne popisali celý postup tejto kontroly a k samotnému porušeniu zákona uvádzame, že v čase, keď existovali obmedzujúce opatrenia pandémie COVID-19 nebolo možné vykonať adekvátne opatrenia na odstránenie invázných druhov drevín, ktoré sa mali nachádzať na nehnuteľnostiach vo vlastníctve členov pozemkového spoločenstva Kašvar. Keď pohyb občanov bol obmedzený, obchody boli zatvorené a realizovali sa opatrenia lock-downu počas šírenia pandémie COVID-19, nie je možné spravodlivo očakávať, že sa dá realizovať opatrenie na základe formálnej výzvy, keď celý spoločenský život bol paralyzovaný a zrejme nebolo najväčším problémom venovať sa odstráneniu invázných druhov rastlín – pajaseň žliazkatý. Týmto pozemkové spoločenstvo netvrdí, že nie je potrebné vykonať opatrenia za účelom obmedzenia rozšírenia invázneho druhu drevín ako to vytýka uskutočnený štátny dozor bez prítomnosti zástupcu spoločenstva, avšak je potrebné zohľadniť podmienky na vykonanie tejto činnosti. K dosiahnutiu účelu kontroly sú potrebné finančné a technické prostriedky, osoby primerane ovládajúce technické postupy pri tejto činnosti, pre náhly výkon štátneho dozoru sa nejaví ako záujem o riešenie problému, ale skôr ako formálny postup zameraný na uloženie finančného postihu neprihliadajúc na to, v akom období sa udiali skutočnosti týkajúce sa tohto problému. Štát všade sa hlási k tomu, že ako vychádza v ústrety každému počas pandémie COVID-19, nariadil lock-down a napriek tomu teraz má byť pozemkovému spoločenstvu uložená pokuta za to, že nemohli byť vykonané práce, lebo bol všeobecný zákaz počas pandémie COVID-19. Celý prípad sa javí ako vykonštruovaný v záujme, aby mohla byť uložená pokuta bez ohľadu na okolnosti prípadu. Pozemkové spoločenstvo Kašvar vytýkané nedostatky sa snaží odstrániť tak, ako

to bolo uvedené v doterajšom vyjadrení zo dňa 12.08.2021 a domnieva sa, že nedošlo k žiadnemu závažnému porušeniu platných predpisov, za ktoré by mala byť uložená pokuta, preto navrhujeme, aby v rámci správneho konania nebola uložená žiadna pokuta a pozemkové spoločenstvo vykoná uložené opatrenia smerujúce na nápravu zistených nedostatkov.“

D) Vyjadrenie správneho orgánu k vyjadreniu účastníka konania k začatiu konania:

K námietke pozemkového spoločenstva Kašvar Pozemkové spoločenstvo Ladmovce ohľadne vykonania štátneho dozoru zo dňa 23.06.2021, ktorý bol vykonaný bez účasti zástupcov kontrolovanej osoby, na ktoré sa účastník konania odvoláva, sa inšpekcia vyjadрила už počas štátneho dozoru listom v oznámení o skončení štátneho dozoru (č. konania 7402/46/2021-32033/2021) dňa 15.09.2021 v ktorom sa uvádza nasledovné:

„Inšpekcia výkon štátneho dozoru zameraný na plnenie povinnosti v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov rastlín naplánovaný na dňa 23.06.2021 oznámila kontrolovanej osobe, ktorou je Kašvar Pozemkové spoločenstvo listom zo dňa 15.06.2021 prostredníctvom ústredného portálu verejnej správy.

Tento list Vám bol doručený dňa 16.06.2021 do Vašej elektronickej schránky. V predmetnom oznámení o vykonaní štátneho dozoru bol uvedený dátum a miesto, kde bude štátny dozor vykonaný spolu so žiadosťou o poskytnutie potrebnej súčinnosti pri výkone štátneho dozoru a inšpekcia v ňom uviedla aj mobilný telefonický kontakt na vedúcu odboru OIBB pre prípad potreby poskytnutia podrobnejších informácií o výkone štátneho dozoru kontrolovanej osobe, ktorou je Kašvar Pozemkové spoločenstvo Ladmovce. Inšpekcii nevyplýva zákonná povinnosť osobitným spôsobom informovať štatutárneho zástupcu kontrolovanej osoby.

Pred začatím kontroly inšpekcia kontaktovala pána RNDr. Mikuláš Oros PhD., ako člena výboru KAŠVAR Pozemkového spoločenstva, nakoľko inšpekcia disponovala telefonickým kontaktom len na túto osobu a kontaktovaný bol za účelom bližšieho upresnenia informácií v súvislosti s výkonom štátneho dozoru. Inšpekcia výkon štátneho dozoru oznámila kontrolovanej osobe elektronicke prostredníctvom portálu verejnej správy s tým, že predmetné oznámenie bolo kontrolovanej osobe doručené a inšpekcia nemala vedomosť a dôvod domnievať sa, že kontrolovaná osoba sa výkonu štátneho dozoru nezúčastní. Inšpekcia pri výkone štátneho dozoru postupovala podľa ustanovenia § 16 zákona o invázných druhoch.

Tento postup inšpekcie pri výkone štátneho dozoru je v súlade s kompetenciami inšpekcie, ktoré sú upravené ustanoveniami § 9 a § 10 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Nakoľko miestom výkonu štátneho dozoru bola parcela v Národnej prírodnej rezervácii Kašvár, ktorá je verejne prístupným miestom, inšpekcia vykonala štátny dozor v súlade s platnými právnymi predpismi.

Inšpekcia vykonala štátny dozor na základe podnetu, týkajúceho sa výskytu invázneho druhu dreviny pajaseň žliazkatý na parcele KN-C č. 1299/1 v k.ú. Ladmovce na území Národnej prírodnej rezervácie Kašvár a v rámci prešetrovania uvedeného oznámenia terénou obhliadkou na uvedenej parcele dňa 23.06.2021 zistila výskyt invázneho druhu dreviny pajaseň žliazkatý.

Skutočnosť, že na parcele KN-C č. 1299/1 v k.ú. Ladmovce, ktorej užívateľom je kontrolovaná osoba KAŠVAR Pozemkové spoločenstvo bol zistený výskyt invázneho druhu dreviny pajaseň žliazkatý potvrdzujete aj vo svojom vyjadrení, kde uvádzate cit: „v zimných mesiacoch, keď budú zabezpečené všetky podmienky k potrebnej činnosti tak KAŠVAR- Pozemkové spoločenstvo najneskôr do jari r. 2022 vykoná odstránenie výrub invázneho druhu dreviny – pajaseň žliazkatý...“.

Účelom štátneho dozoru a zákona o invázných druhoch nie je ukládanie finančného postihu ale účinná prevencia, zmiernenie a minimalizácia nepriaznivých vplyvov introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov na biodiverzitu a súvisiace ekosystémové služby, ako aj na ľudské zdravie, bezpečnosť a na hospodárstvo. Vzhľadom na to, že invázne druhy rastlín majú vďaka svojim vlastnostiam vysokú konkurenčnú schopnosť voči ostatným druhom rastlín a úspešne potláčajú ich rast a sú to nepôvodné druhy, teda druhy s prirodzeným alergickým potenciálom pre tunajších obyvateľov, je v záujme všetkých obyvateľov vykonať opatrenia proti šíreniu každého invázneho druhu. Okrem zdravotných rizík a environmentálnych dosahov na prírodu, prináša šírenie invázných druhov rastlín

aj ekonomické a hospodárske straty a následne zvýšené náklady na odstránenie dôsledkov ich šírenia. Okrem toho invázne druhy rastlín majú vlastnosti, ktoré vyžadujú celospoločenský systematický a koordinovaný postup ich odstraňovania a prevencie ich šírenia a okrem iného majú rýchly vegetatívny rast juvenilných a reprodukčne dospelých jedincov, dobré reprodukčné vlastnosti, majú schopnosť prežívať nepriaznivé obdobia (sucho, záplavy), sú odolné voči stresom a majú účinné mechanizmy rozširovania a sú schopné rásť na rôznych typoch stanovišť.“

V priebehu správneho konania, na základe námietky účastníka konania, správny orgán nariadil ústne pojednávanie spojené s miestnou obhliadkou na parcele KN-E, č. 1299/1 v k. ú. Ladmovce dňa 09.11.2021, ktorého sa účastník konania zúčastnil.

Účastník konania vo vyjadrení k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia nenavrhol také doplňujúce informácie ani nepredložil ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mohli zmeniť zistenie skutkovej podstaty veci. Inšpekcia berie do úvahy námietky účastníka konania vo veci obmedzujúcich opatrení v súvislosti s pandémiou COVID-19 a zohľadňuje ich vo výške pokuty.

E) Podklady pre rozhodnutie zo SCHKO Latorica základe § 15 ods. 1 písm. d) zákona č. 150/2019 Z. z.

Na žiadosť inšpekcie (č. konania 9652/46/2021-37641/2021) zo dňa 7.10.2021 vypracovala SCHKO Latorica dňa 9.11.2021 návrh opatrení pre odstránenie invázneho nepôvodného druhu pajaseň žliazkatý z parcely KN-E č. 1299/1 v k. ú. Ladmovce (RZ 42933/2021, č. spisu 9652/2021), ktoré znejú nasledovne:

1. Zabezpečenie kompletného odstránenia pajaseňa žliazkatého a následne aj náletových krovín (trnky, hloh, ruža šípová, vtáčí zob, agát) je dôležité pre zachovanie biotopov európskeho významu: 6120\*Suchomilné trávinnobylinné a krovité porasty na vápnom podloží (dôležité stanovišťa Orchideaceae), 6240\*Subpannónske trávinnobylinné porasty, 40A0\*Xerothermné kroviny a záchrana druhov európskeho významu, ako sú poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*), kosatec bezlistý uhorský (*Iris aphylla* ssp. *hungarica*), fúzač veľký (*Cerambyx cerdo*), kobyľka štysová (*Isophya stysi*). Ide o druhy európskeho významu v zmysle ustanovenia § 33 ods. 1 zákona 543/2002 Z. z.

2. V zmysle ustanovenia paragrafu § 29 ods. 3 zákona 543/2002 Z. z. môže orgán ochrany prírody, konkrétne OÚ KE povoliť výnimku zo zákazu činnosti podľa § 15 ods. 1 písm. d - aplikovať chemickú látku injektážou na základe glyfosátu priamo do čerstvo narušenej štruktúry kmeňa pajaseňa žliazkatého (*Ailanthus altissima*) počas vegetačného obdobia (od apríla do septembra vrátane). Postup aplikácie chemickej látky injektážou do kmeňa pajaseňa im ukážu pracovníci CHKO Latorica.

3. Dôležité je následne zabezpečiť vhodný manažment po odstránení pajaseňa žliazkatého a náletových drevín – parcely sú vedené ako TTP – pastvou oviec a kôz, ktorého zaťažiteľnosť pri xerothermných biotopoch by nemala prekročiť 0,5-0,6 VDJ/ha a tiež dokášaním, ak je to potrebné. V predmetnom chránenom území NPR Kašvár so 4. stupňom ochrany, ktorá je súčasťou územia európskeho významu SKUEV Ladmovské vápence je dôležité zabezpečiť starostlivosť každoročným extenzívnym prepášaním, aby sa zachovala štruktúra biotopu a zabránilo sa následnej degradácii inváznymi druhmi, v tomto prípade pajaseňom žliazkatým a agátom.

4. Ak užívateľ odmietne tento variant, ďalšími možnosťami sú – vypracovať dohodu bez nároku na finančnú odmenu na odstraňovanie invázneho druhu a náletových drevín s následnou pastvou so ŠOP SR Banská Bystrica alebo sa skontaktovať s Bratislavským regionálnym ochranárskym združením (BROZ), ktoré je ochotné vziať do prenájmu spomínané parcely a začať ich obhospodarovať z projektu LIFE17 NAT SK/000589, ktoré končí dňom 31.12.2024.

F) Ústne pojednávanie spojené s obhliadkou podľa § 21 ods. 1 správneho poriadku:

V procese zisťovania podkladov pre vydanie rozhodnutia inšpekcia, ako správny orgán, zistila, že povaha veci, najmä uloženie trvalo udržateľných opatrení pre odstránenie invázných nepôvodných druhov na parcele KN-E č. 1299/1 v k. ú. Ladmovce v Národnej prírodnej rezervácii Kašvár, si vyžaduje ústne pojednávanie spojené s obhliadkou podľa § 21 ods. 1 správneho poriadku.

V zmysle vyššie uvedeného nariadila inšpekcia listom z 09.11.2021 (č. konania 9652/46/2021-42201/2021) ústne pojednávanie na termín 23.11.2021 na mieste obhliadky Národná prírodná rezervácia Kašvár, parcela KN-E č. 1299/1 v k. ú. Ladmovce za účasti osôb zastupujúcich:

- Kašvar Pozemkové spoločenstvo Ladmovce;
- Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát Banská Bystrica, Odbor inšpekcie biologickej bezpečnosti;
- Štátna ochrana prírody, SCHKO Latorica;
- Okresný úrad Košice, OSŽP, odd. ochrany prírody a vybraných zložiek ŽP kraja;

Z ústneho pojednávania bola dňa 23.11.2021 vyhotovená zápisnica (RZ č. 9652/46/2021-43648/2021).

Počas ústneho pojednávania boli všetci zúčastnení oboznámení s podkladmi pre rozhodnutie navrhnutými SCHKO Latorica na základe § 15 ods. 1 písm. d) zákona č. 150/2019 Z. z. (list č. CHKOLA/137-006/2021, zo dňa 09.11.2021, RZ č. 42953/2021) a jednotlivé body podkladov boli podrobne prediskutované tak, aby bol pochopený význam a dôležitosť jednotlivých krokov potrebných na trvalé odstránenie invázných nepôvodných druhov drevín pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*) v Národnej prírodnej rezervácii Kašvár.

#### G) Odôvodnenie nariadených opatrení

Správny orgán pri ukladaní opatrení vychádzal zo skutočnosti, že pozemok na ktorom bol zistený výskyt invázneho druhu dreviny pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*) sa nachádza v chránenom území NPR Kašvár so 4. stupňom ochrany, ktorá je súčasťou územia európskeho významu SKUEV Ladmovské vápence a zabezpečenie kompletného odstránenia pajaseňa žliazkatého a následne aj náletových krovín (trnky, hloh, ruža šípová, vtáčí zob, agát) je dôležité pre zachovanie biotopov európskeho významu: 6120\*Suchomilné trávinnobylinné a krovité porasty na vápnom podloží (dôležité stanovištia Orchideaceae), 6240\*Subpanónske trávinnobylinné porasty, 40A0\*Xerothermné kroviny a záchrana druhov európskeho významu, ako sú poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*), kosatec bezlistý uhorský (*Iris aphylla* ssp. *hungarica*), fúzač veľký (*Cerambyx cerdo*), kobylka štysová (*Isophya stysi*). Ide o druhy európskeho významu v zmysle ustanovenia § 33 ods. 1 zákona 543/2002 Z. z. (list č. CHKOLA/137-006/2021, zo dňa 09.11.2021, RZ č. 42953/2021). Z toho dôvodu, správny orgán požiadal SCHKO Latorica o vypracovanie podkladov pre rozhodnutie na základe § 15 ods. 1 písm. d) zákona č. 150/2019 Z. z.

Vzhľadom na povahu a vlastnosti invázneho nepôvodného druhu dreviny pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*) je jeho odstraňovanie dlhodobým procesom. Proces odstraňovania upravuje vyhláška č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov, tá určuje chemický postup.

V zmysle ustanovenia paragrafu § 29 ods. 3 zákona 543/2002 Z. z. môže orgán ochrany prírody, konkrétne OÚ KE povoliť výnimku zo zákazu činnosti podľa § 15 ods. 1 písm. d) - aplikovať chemickú látku injekčnou na základe glyfosátu priamo do čerstvo narušenej štruktúry kmeňa pajaseňa žliazkatého (*Ailanthus altissima*) počas vegetačného obdobia (od apríla do septembra vrátane). Pri aplikácii chemických látok je nutné postupovať v súlade s platnou legislatívou. Dôležité je následne zabezpečiť vhodný manažment po odstránení pajaseňa žliazkatého a náletových drevín – parcely sú vedené ako TTP – pastvou oviec a kôz, ktorého zaťažiteľnosť pri xerothermných biotopoch by nemala prekročiť 0,5-0,6 VDJ/ha a tiež dokášaním, ak je to potrebné. V predmetnom chránenom území NPR Kašvár so 4. stupňom ochrany, ktorá je súčasťou územia európskeho významu SKUEV Ladmovské vápence je dôležité zabezpečiť starostlivosť každoročným extenzívnym prepášaním, aby sa zachovala štruktúra biotopu a zabránilo sa následnej degradácii inváznymi druhmi, v tomto prípade pajaseňom žliazkatým a agátom. (list č. CHKOLA/137-006/2021, zo dňa 09.11.2021, RZ č. 42953/2021)

Vzhľadom na zložitosť a náročnosť celého postupu SCHKO Latorica navrhla variant, ďalšie možnosťami, ktorými sú – vypracovať dohodu bez nároku na finančnú odmenu na odstraňovanie invázneho druhu a náletových drevín s následnou pastvou so ŠOP SR Banská Bystrica alebo sa skontaktovať s Bratislavským regionálnym ochranárskym združením (BROZ), ktoré je ochotné vziať do prenájmu spomínané parcely a začať ich obhospodarovat' z projektu LIFE17 NAT SK/000589, ktoré končí dňom 31.12.2024. (list č. CHKOLA/137-006/2021, zo dňa 09.11.2021, RZ č. 42953/2021)

Na základe vyššie uvedených skutočností správny orgán nariadil opatrenia uvedené vo výroku rozhodnutia a zdôraznil nutnosť pri odstraňovaní invázneho nepôvodného druhu dreviny pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*) postupovať v súčinnosti so Štátnou ochrany prírody Slovenskej republiky, Správou chránenej krajinskej oblasti Latorica.

H) Odôvodnenie výšky pokuty:

Správny orgán pri určovaní výšky pokuty prihliadal aj na skutočnosť, že sankcia má splňať preventívnu i represívnu funkciu. Na to, aby sankcia plnila svoju preventívnu funkciu jej výška musí byť stanovená tak, aby sa účastník konania do budúcnosti vyvaroval porušení zákonných ustanovení.

S prihliadnutím na všetky okolnosti, ako aj vzhľadom na závažnosť a čas trvania protiprávneho stavu, ku ktorému došlo v chránenom území NPR Kašvár so 4. stupňom ochrany, ktoré je súčasťou územia európskeho významu SKUEV Ladmovské vápence, uložil správny orgán účastníkovi konania pokutu vo výške 300 eur. Pri výške pokuty zohľadnil skutočnosť, že účastník konania počas správneho konania poskytoval súčinnosť a tiež zložitosť situácie vzhľadom na pandémiu ochorenia COVID-19. V tejto súvislosti správny orgán poukazuje na ustanovenie § 21 ods. 3 zákona č. 150/2019 Z. z., ktoré umožňuje za správny delikt, ktorého sa dopustil účastník konania uložiť pokutu do 15 000 eur. Uložená pokuta vo výške 300 eur je na dolnej hranici zákonom stanoveného rozpätia, je zákonná a jej výška primeraná a dostatočná.

Vzhľadom na zvlášť zložitý prípad správny orgán rozhodol v lehote do 60 dní od začatia konania.

Správny orgán je toho názoru, že skutkový stav bol náležite zistený a preukázaný, a preto bolo rozhodnuté tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

### **Poučenie**

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu podľa § 53 a § 54 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov možno podať na Slovenskú inšpekciu životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia účastníkovi konania. Ak toto rozhodnutie po vyčerpaní prípustných riadnych opravných prostriedkov nadobudne právoplatnosť, jeho zákonnosť môže byť preskúmaná súdom.

JUDr. Denisa Masná  
riaditeľka inšpektorátu

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky orgánom verejnej moci

IČO: 00156906 Sufix: 10003

### Doručuje sa

Kašvar Pozemkové spoločenstvo Ladmovce, Hlavná 34/20, 07634 Ladmovce, Slovenská republika

### Na vedomie

Po nadobudnutí právoplatnosti:

1. Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia ochrany prírody a biodiverzity, odbor ochrany biodiverzity a krajiny, Námestie L. Štúra 1, 812 35 Bratislava
2. Environmentálny fond, Nevädzova 5, 821 01 Bratislava
3. Štátna ochrana prírody Slovenská republika, Tajovského 28B, 974 01 Banská Bystrica